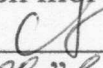

**Міністерство освіти і науки України
Херсонський державний університет
Кафедра теорії та методики фізичного виховання**

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри
теорії та методики
фізичного виховання
 Маляренко І.В.
“09” вересня 2019 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОК 30. УПРАВЛІННЯ ФІЗИЧНОЮ КУЛЬТУРОЮ І СПОРТОМ**

**Спеціальність – 017. Фізична культура і спорт
017 Фізична культура і спорт (скорочений термін)**

Ступінь вищої освіти «бакалавр»

Факультет фізичного виховання та спорту

2019-2020 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни – Управління фізичною культурою і спортом для студентів спеціальності – 017. Фізична культура і спорт, 017 Фізична культура і спорт (скорочений термін)

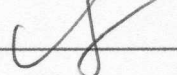
Розробник:

1. Городинська Інна Володимирівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики фізичного виховання.

Робоча програма **затверджена** на засіданні кафедри теорії та методики фізичного виховання

Протокол № 1 від. "09" вересня 2019 року

Завідувач кафедри теорії та методики фізичного виховання

 (доц. Маляренко І.В.)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Обов’язковий компонент освітньої програми	
Модулів – 2	Спеціальність 017.Фізична культура і спорт	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		4-й	4-й
Загальна кількість годин - 90		7-й сем.	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3,5	Ступінь вищої освіти: бакалавр	Лекції	
		20 год.	
		Практичні, семінарські	
		18 год.	
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		52 год.	
		Вид контролю: Залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 42,2 % / 57,8 %

Мета та завдання навчальної дисципліни

Програма вивчення навчальної дисципліни “Управління фізичною культурою та спортом” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки РВО «бакалавр», спеціальності – 017. Фізична культура і спорт

Предметом вивчення дисципліни «Управління фізичною культурою та спортом» є загальні закономірності, принципи формування, функціонування та розвитку системи управління фізичною культурою і спортом, управлінські відносини.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістовних модулів:

1. Система управління фізичною культурою та спортом.
2. Організаційні аспекти управління фізичною культурою та спортом.

Метою викладання навчальної дисципліни «Управління фізичною культурою та спортом» є формування у студентів сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань у галузі державного та громадського управління, формування розуміння концептуальних основ системного управління фізичною культурою та спортом, прийняття адекватних управлінських рішень.

Виконання програми забезпечує вирішення таких взаємозв’язаних **завдань**, а саме:

Теоретичні: формування у студентів комплексу спеціальних знань щодо розвитку теорій управління фізичною культурою та спорту; сприяння до підготовки майбутніх фахівців, здатних сформувати і упорядкувати систему управління, зокрема організаційну, підтримувати їх стійкість і дієздатність, забезпечувати динамічний розвиток та конкурентоспроможність підприємства у галузі «Фізична культура і спорт».

Практичні: навчання студентів практичним навичкам роботи з науковою літературою, критичного осмислення законодавчих та програмно-нормативних документів у галузі фізичної культури та спорту; сприяти до оволодіння студентами методами управління та вироблення вмінь застосувати набуті знання у професійній управлінській діяльності, розвиток професійної самосвідомості майбутніх фахівців.

Під час вивчення дисципліни студенти повинні оволодіти наступними **загальними компетентностями:**

- Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність працювати в команді.
- Здатність планувати та управляти часом.
- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- Навички міжособистісної взаємодії.
- Здатність застосовувати сучасні технології управління суб’єктами сфери фізичної культури і спорту.

Програмні результати навчання:

- спілкуватися українською мовою у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування;
- уміти обробляти дані з використанням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій; знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел; здійснювати комунікаційну взаємодію за допомогою соціальних мереж;
- мати базові знання з проведення досліджень проблем фізичної культури і спорту; здійснювати пошук нової інформації, що міститься в різноманітних друкованих та інформаційних джерелах, користуючись відповідним пошуковими методами і системами; робити висновки у відповідності до поставлених завдань;
- аргументувати управлінські рішення для вирішення проблем, які виникають в роботі суб'єктів фізичної культури і спорту; мати навички лідерства; інтерпретувати принципи, функції та методи управління; визначати особливості структури управління у сфері фізичної культури та спорту; демонструвати уміння планувати, чітко формулювати цілі, застосовувати різноманітні методики, технології та практики тайм-менеджменту, які сприятимуть ефективній організації часу відповідно до особистісних та професійних потреб;
- використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність; аналізувати результати моніторингу змін у законодавстві, зокрема в сфері фізичної культури і спорту.
- застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

Міждисциплінарні зв'язки. Суміжними та взаємодоповнюючими дисциплінами є економіка, менеджмент, організація і методика спортивно-масової роботи, педагогіка, психологія, олімпійський та професійний спорт тощо.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усьо го	у тому числі					усьо го	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Система управління фізичною культурою та спортом												
Тема 1. Управління фізичною культурою і спортом як навчальна та наукова дисципліна	12	2	2			8						
Тема 2. Сучасні концепції управління фізичною культурою та спортом	8					8						
Тема 3. Принципи та функції управління фізичною культурою та спортом	16	4	4			8						
Тема 4. Методи управління фізичною культурою та спортом	10	4	4			2						
Разом за змістовим модулем 1	46	10	10			26						
Змістовий модуль 2. Організаційні аспекти управління фізичною культурою та спортом												
Тема 1. Організаційна структура управління фізичною культурою та	8	4	2			2						

спортом												
Тема 2. Нормативно-правові основи управління фізичною культурою та спортом	10	2	2			6						
Тема 3. Кадрове забезпечення галузі «фізична культура та спорт»	10	2	2			6						
Тема 4. Управління персоналом фізкультурно-спортивних організацій	10	2	2			6						
Тема 5. Управління міжнародним рухом та його складовими	6					6						
Разом за змістовим модулем 2	44	10	8			26						
Усього годин	90	20	18			52						

Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Система управління фізичною культурою та спортом

Управління фізичною культурою та спортом як навчальна та наукова дисципліна. Предмет науки управління. Навчальна і науково-методична література для вивчення курсу. Структура курсу. Зв'язок з іншими навчальними дисциплінами. Основні терміни та поняття. Мета управління: суб'єкт та об'єкт управління фізичною культурою та спортом. Схема організаційної структури управління ФК і С. Сучасні концепції управління ФК і С.

Принципи та функції управління фізичною культурою та спортом. Поняття системи управління фізичною культурою та спортом. Характеристика принципів УФК і С. Класифікація функцій УФК і С. Характеристика основних функцій УФК і С. Конкретні (специфічні) функції. Суть планування як функції управління. Сутність організації: повноваження і відносини. Організація: делегування повноважень та визначення структури. Сутність та значення мотивації. Сутність та види контролю. Взаємозв'язок функцій управління. Формування організаційної структури УФК і С. Види структур: лінійні, функціональні, лінійно-штабні, лінійно-функціональні, матричні.

Методи управління фізичною культурою та спортом. Класифікація методів управління фізичною культурою та спортом. Організаційно-адміністративні методи управління. Соціально-психологічні методи управління. Економічні методи управління.

Змістовний модуль 1. Організаційні аспекти управління фізичною культурою та спортом.

Організаційна структура управління фізичною культурою та спортом. Державні органи управління ФК і С. Громадські органи управління ФК і С. Фізкультурно-спортивні організації з наданням дітям та молоді соціально-культурних послуг. Фізкультурно-спортивні організації освітніх закладів. Заклади додаткової освіти дітей у галузі фізичної культури та спорту. Зміст, особливості та спадкоємність діяльності спортивних шкіл.

Нормативно-правові основи управління фізичної культури та спортом. Сучасна система нормативно-правових актів з управління фізичною культурою та спортом. Закон України „Про фізичну культуру та спорт” як основа управління галузі. Ліцензування в галузі фізична культура та спорт. Закон України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності»

Кадрове забезпечення сфери фізичної культури та спорту. Спеціальності у галузі фізична культура. Система навчальних закладів. Ступенева підготовка спеціалістів. Підготовка наукових кадрів. Раціональне використання кадрових ресурсів.

Управління персоналом фізкультурно-спортивних організацій. Сутність та характеристика формальних груп. Етапи розвитку формальних

груп. Управління формальними та неформальними групами у фізкультурно-спортивній організації. Фактори, що впливають на ефективність роботи групи. Влада та особистий вплив на підлеглих. Керівництво і його стилі: авторитарний, демократичний, ліберальний. Управління конфліктними ситуаціями.

Міжнародний спортивний рух та управління його складовими. Міжнародний олімпійський рух на сучасному етапі. Класифікація міжнародних спортивних об'єднань. Організаційна побудова та діяльність МОК. Організаційна структура і діяльність міжнародних федерацій з видів спорту. Структурна побудова та зміст діяльності НОК України.

1. Змістовні модулі навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Управління фізичною культурою та спортом Лекційний модуль.

1. Управління фізичною культурою та спортом як навчальна та наукова дисципліна – 2 год.
2. Принципи та функції управління фізичною культурою та спортом – 4 год.
3. Методи управління фізичною культурою та спортом - 4 год.

Семінарський модуль.

1. Управління фізичною культурою та спортом як навчальна та наукова дисципліна – 2 год.
2. Принципи та функції управління фізичною культурою та спортом – 4 год.
3. Методи управління фізичною культурою та спортом - 4 год.

Модуль самостійної роботи.

1. Управління фізичною культурою та спортом як навчальна та наукова дисципліна: структурні одиниці галузі «Фізична культура і спорт»;
2. Сучасні концепції управління фізичною культурою та спортом;
3. Принципи та функції управління фізичною культурою та спортом: взаємозв'язок функцій управління;
4. Методи управління фізичною культурою та спортом.

Підсумкова тека.

Оцінювання модулю здійснюється на семінарських заняттях та підсумкової самостійної письмової роботи.

Змістовний модуль 2.

Організаційні аспекти управління фізичною культурою та спортом Лекційний модуль.

1. Організаційна структура управління фізичною культурою та спортом – 4 год.
2. Нормативно-правові основи управління фізичною культурою та спортом – 2 год.
3. Кадрове забезпечення галузі «фізична культура та спорт» – 2 год.
4. Управління персоналом фізкультурно-спортивних організацій – 2 год.

Семінарський модуль

1. Організаційна структура управління фізичною культурою та спортом – 2 год.
2. Нормативно-правові основи управління фізичною культурою та спортом – 2 год.
3. Кадрове забезпечення галузі «фізична культура та спорт» – 2 год.
4. Управління персоналом фізкультурно-спортивних організацій – 2 год.

Модуль самостійної роботи

1. Організаційна структура управління фізичною культурою та спортом: громадські органи управління;
2. Нормативно-правові основи управління фізичною культурою та спортом: ліцензування фізкультурно-спортивної діяльності;
3. Кадрове забезпечення галузі «фізична культура та спорт»: післядипломна освіта фізкультурних кадрів;
4. Управління персоналом фізкультурно-спортивних організацій: формальні та неформальні групи в фізкультурно-спортивній організації;
5. Управління міжнародним рухом та його складовими.

Підсумкова тека.

Оцінювання модулю здійснюється на семінарських заняттях та підсумкової самостійної письмової роботи.

Методи навчання

Під час вивчення дисципліни використовуються пояснювально-ілюстративні методи навчання: лекція; бесіда; пояснення, демонстрація наочності; практичні методи: вправи на формування теоретичних знань та оволодіння практичних вмінь; інтерактивні методи навчання: створення ситуації новизни, робота в малих групах, групові дискусії, пізнавальні ігри, мозковий штурм та методи навчання за рівнем самостійної розумової діяльності: проблемний виклад, проблемно-пошуковий метод, дослідний метод.

Методи контролю

Педагогічний контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності, всебічності та професійної спрямованості контролю.

Використовуються такі методи контролю: усний (індивідуальне опитування; фронтальна перевірка знань); письмовий (письмова контрольна робота, письмовий залік), тестовий (завдання закритої форми з варіантами відповідей на вибір; завдання відкритої форми); підготовка та захист реферату.

Критерії оцінювання знань та вмінь студентів

Контроль успішності студента здійснюється з використанням методів і засобів, що визначенні в ХДУ. Академічні успіхи студента оцінюються за шкалою, яка застосована в ХДУ з обов'язковим переведенням оцінок до національної шкали та шкали ECTS.

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за бальною шкалою, що використовується в Херсонському держаному університеті	Оцінка за 100 бальною шкалою	Оцінка за національною системою
A	5	90-100	відмінно
B	4	82-89	добре
C		74-81	
D	3	64-73	задовільно
E		60-63	
FX	2	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
X	1	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання поточного контролю

В процесі поточного контролю здійснюється перевірка запам'ятовування та розуміння програмного матеріалу, набуття вміння і навичок конкретних розрахунків та обґрунтувань, опрацювання, публічного та письмового викладу (презентації) певних питань дисципліни.

Об'єктами поточного контролю знань студента є:

- систематичність та активність роботи на семінарських заняттях;
- виконання завдань для самостійного опрацювання;
- виконання тестових завдань.

При контролі систематичності і активності роботи студента на семінарських заняттях оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на семінарських заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені на семінарські заняття; результати контрольних робіт.

Критерії оцінювання знань на семінарських заняттях з дисципліни

«Відмінно» (5 – А) – 90-100 балів. Студент має глибокі знання з теми семінарського заняття. Доповідь змістовна, ґрунтовна та відповідає вимогам. При підготовці до заняття студент використовував творчий підхід, не обмежуючись тільки матеріалами підручника або лекції. Під час семінарського заняття студент активно приймає участь в дискусіях та доповнює відповіді інших. Протягом відповіді активно використовує приклади для кращого розуміння матеріалу. Під час заняття вдало поєднує теоретичні знання та практичні вміння з даної дисципліни.

«Добре» (4 - В) – 82-89 балів. Студент має міцні ґрунтовні знання. Доповідь змістовна та відповідає вимогам. При підготовці до заняття студент не обмежується тільки матеріалами лекції. Під час семінарського заняття студент приймає участь при обговоренні поставленого питання. Протягом відповіді може використати приклади для кращого розуміння матеріалу. Проте існують незначні помилки при змогах застосувати отримані знання в практичній діяльності.

«Добре» (4 - С) – 74-81 балів. Студент знає програмний матеріал повністю. Доповідь відповідає вимогам. Студент своєчасно готується до заняття. Під час заняття студент відповідає на поставлені завдання. Проте існують проблеми з застосуванням прикладів з практичної діяльності. Існують певні помилки в трактуванні поставленого питання, не вміє самостійно та творчо мислити, не може вийти за межі теми

«Задовільно» (3 – D) – 64-73 балів. Студент знає тему заняття, має уявлення про навчальний матеріал, але його знання мають загальний характер. Вміє відповідати на окремі поставлені запитання. При обговоренні інших питань семінарського заняття не приймає активної участі і не може привести приклади застосування матеріалу на практиці.

«Задовільно» (3 – С) – 60-63 балів. Студент знає основну тему заняття, має уявлення про поставлене питання, але його знання мають загальний характер. Відповіді базуються лише тільки на лекційному курсі і практично не підкріплені прикладами. Має певні прогалини в інших темах на яких базується матеріал семінарського заняття.

«Незадовільно» (2 – FX) – 35-59 балів. Студент має фрагментарні знання, не володіє програмним матеріалом. Відповіді на всі поставлені запитання не повні або взагалі відсутні. При відповіді часто зупиняється і не може додатково відповідати на запитання.

«Незадовільно» (1 – X) – 1- 34 балів. Студент повністю не знає програмного матеріалу, не працює в аудиторії, не готовий відповідати на будь-яке запитання з теми семінарського заняття.

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів

«Відмінно» (5 – А) - 90-100 балів. Студент показує глибокі знання при виконанні самостійного завдання. Вільно володіє різними джерелами інформації. Здатен самостійно виявити та опрацювати необхідну літературу та інтернет джерела. З урахуванням всіх вимог оформлює результати самостійної роботи. Досконало застосовує термінологію зі управління.

«Добре» (4 - В) – 82-89 балів. Студент має міцні ґрунтовні знання з теми самостійної роботи. Володіє термінологією з теми в повному обсязі, але допускає незначні помилки. Використовує різні джерела інформації. Володіє достатнім досвідом щодо самостійного опанування визначеного завдання. Вільно захищає самостійні розробки.

«Добре» (4 - С) – 74-81 балів. Студент підготував самостійний матеріал у повному обсязі, але є незначні помилки, які виключно стосуються оформлення самостійної роботи. Студент оцінюється за умови виконання всіх вимог, які передбачено для оцінки «відмінно», при наявності незначних помилок або не зовсім повних висновків за одержаними результатами.

«Задовільно» (3 – D) – 64-73 балів. Студент має уявлення про тему самостійної роботи, але його знання мають загальний характер, допускає незначні помилки в термінології. Не зовсім здатен самостійно виявити та опрацювати необхідну літературу та інтернет джерела.

«Задовільно» (3 – С) – 60-63 балів. Студент не повністю засвоїв тему для самостійного опрацювання, не досконало володіє основними поняттями та положеннями навчальної дисципліни. Допускає грубі помилки в термінології.

«Незадовільно» (2 – FX) – 35-59 балів. Студент має фрагментарні знання з теми самостійної роботи, не володіє програмним матеріалом з дисципліни, не знає основних понять і термінів, не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення.

«Незадовільно» (1 – X) – 1-34 балів. Студент повністю не підготував матеріал з самостійної роботи, не може виконати жодного елементу завдання, що виноситься на самостійну роботу.

Критерії оцінювання знань студентів за тестами

Оцінювання знань і вмінь студентів відбувається за шкалою, яка застосовується в ХДУ з обов'язковим переведенням оцінок до національної шкали та шкали ECTS.

Оцінка за шкалою ECTS	Бали	Оцінка за бальною шкалою, що використовується в ХДУ	Кількість тестів, відповідь на які була правильною
A	90-100	5 відмінно	90%-100%
B	82-89	4,5 добре	80% - 89%
C	74-81	4 добре	75% -79%
D	64-73	3,5 задовільно	60% - 74%
E	60-63	3 задовільно	50%- 73%
FX	35-59	2 незадовільно	менше 50%

Критерії оцінювання семестрового (підсумкового) контролю (форма контролю – залік)

«Відмінно» (A) - 90-100 балів. Отримує студент, який повністю оволодів програмним матеріалом, точно й повно виконав самостійні завдання; виявив творчу самостійність, знання спеціальної літератури, тверді переконання та вміння їх захищати, високу комунікативну культуру, уміння робити практичні висновки; на семінарських заняттях показав високий рівень теоретичних знань, оволодіння вмінь і навичок. Робоча програма з дисципліни виконана в повному обсязі, включаючи аудиторний та самостійний її компоненти.

«Добре» (B) – 82-89 балів. Отримує студент, який повністю оволодів програмним матеріалом, точно й повно виконав практичні завдання; оволодів вмінням застосовувати теоретичні положення під час розв'язування практичних завдань; певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки.

«Добре» (C) – 74-81 балів. Отримує студент за міцні знання навчального матеріалу; аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні (несуттєві) неточності; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання самостійних завдань. Але немає свободи викладу матеріалу, можуть допускатися окремі помилки, що легко виправляються самим студентом під час бесіди.

«Задовільно» (D) – 64-73 балів. Студент отримує за повне знання програми навчального матеріалу та за виконання завдань, але існують мало аргументовані відповіді, слабе застосування теоретичних положень. Студент володіє необхідними вміннями під час розв'язання самостійних завдань. Знає літературу, але, можливо, не всю і не може дати достатньої критичної оцінки.

«Задовільно» (E) – 60-63 балів. Студент отримує за знання значної частини навчального матеріалу та за виконання самостійних завдань, але існують істотні помилки у відповідях на запитання, невміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань.

«Незадовільно» (FX) – 35-59 балів. Студент отримує за незнання значної частини навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння орієнтуватися під час розв'язання практичних задач, незнання основних фундаментальних положень.

«Незадовільно» (X) – 1- 34 балів. Завдання не виконані або виконані студентом невірно. Уміннями й навичками студент не володіє. Навчальної літератури зовсім не знає.

Семестровий контроль у формі заліку проводиться за результатами поточного контролю. Сума набраних балів (оцінок) оприлюднюються в журналі академічної групи до початку екзаменаційної сесії. Атестація із підсумкового контролю здійснюється на останньому занятті. Результати підсумкового контролю вносяться до екзаменаційної відомості та залікові книжки студентів.

6. Рекомендована література

Основна література:

1. Городинська І.В. Управління фізичною культурою і спортом: [навч. посіб. для студентів факультету фізичного виховання та спорту] / І.В. Городинська. – Херсон: Видавництво ХДУ, 2010. – 112с.
2. Андрушків Б.М. Основи менеджменту / Б.М. Андрушків, О.Є. Кузьмін. - Львів: Світ, 1995. – 296с.
3. Жданова О.М. Управління сферою фізичне виховання і спорту // [навч. посібник для фізкультурних вузів] / О.М. Жданова, Л.Я. Чеховська. – Дрогобич: Коло, 2009. – 224с.
4. Кузьмін О. Сучасний менеджмент / О. Кузьмін. – Львів: Центр Європи, 1995. – 176 с.
5. Осовська Г.В. Основи менеджменту: [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів] / Г.В. Осовська. – К.: Кондор, 2003. – 556с.
6. Франчук В. Основи менеджменту / В. Франчук. – Львів: Каменяр, 1997. -96 с.

Допоміжна література:

1. Герцик М.С. Вступ до спеціальностей галузі «фізичне виховання і спорт»: [підручник] / М.С. Герцик, О.М. Вацеба. – Харків: «ОВС», 2005. – 240с.
2. Гасюк І. Методи державного управління фізичною культурою і спортом: методологічний аспект / І. Гасюк // Ефективність державного управління : зб. наук. праць. – 2010. – Вип. 25.
3. Державне управління в Україні: наукові, правові, кадрові та організаційні засади / за заг. ред. Н. Р. Нижник, В. М. Олуйка. – Л.: Львів. політехніка, 2002. – 352 с.
4. Жмарев Н.В. Управление деятельностью спортивной организации / Н.В. Жмарев. – К.: Здоров'я, 1989. – 168с.

5. Закон України «Про вищу освіту» // Освіта України. - № 17. – 26 лютого 2002 р. – С.2-8
6. Закон України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності». – Київ, 2000. - № 1775-III
7. Закон України «Про освіту» // Голос України. – 1991. – 26 червня.
8. Закон України „Про фізичну культуру і спорт” // Спортивна газета. – 1994. – 29 січ.
9. Положення про дитячо-юнацьку спортивну школу / Затверджено КМУ від 5.11.2008 р., № 993. – К., 2008. – 17с
10. Про нормативні документи з фізичного виховання // Директор школи. – 1999. – № 45. –С.5-8.
11. Шамардіна Г. Новий підхід до розгляду структури фізичної культури / Г. Шамардіна, Н. Долбишева // Теорія та методика фізичного виховання та спорту. - №2-3, 2002. – С.19-23

7. Інформаційні ресурси

<http://dsmsu.gov.ua>

<http://www.mon.gov.ua>

<http://www.zakon.rada.gov.ua>

<http://www.mountain.net.ua>